
Søker

Opplysninger om institusjonen

Kommunenavn	3400 kommune
Institusjonsnavn	Innlandet fylkesbibliotek
Postadresse	Postboks 4404 Bedriftsenteret
Postnummer	2325
Poststed	Hamar
Institusjonens leder	
Fornavn	Tone
Etternavn	Nyseter
Telefon	93 437 624
E-post	tonnys@innlandetfylke.no

Sluttrapport

Tittel på tiltaket	Aktiv formidling i Innlandet
Tildelt beløp	1 410 000
Antall tildelingsår	1-årig
Tidsperiode	2024, 2025

Mål for tiltaket

Formål:

Bibliotekene i Innlandet skal være formidlingsarenaer som fremmer leselyst og leseglede

Tiltaks mål:

Økt utlån i folkebibliotekene i Innlandet

Ha flere arenaer for lesefellesskap

Økt bruk av bibliotekenes digitale ressurser

Nå ut til nye lånegrupper

Øke bevisstheten om viktigheten av tidlig innsats for lesing og bibliotek for småbarnsfamilier, barnehageansatte og helsestasjoner

Rapport

Rapport Aktiv formidling i folkebibliotekene i Innlandet (2024-2025)

1. Innledning

Gjennom prosjektet Aktiv formidling har folkebibliotekene i Innlandet styrket og videreutviklet formidlingen gjennom ulike tiltak. Midlene fra Nasjonalbiblioteket har bidratt til ny aktivitet, kompetanseheving og utvikling av varige tjenester i hele regionen.

Innlandet fylkesbibliotek søkte på vegne av 26 folkebibliotek, og administrerte midlene. Tiltakene spandte bredt – fra Bokstart og tøyveskebibliotek til digitale formidlingsprosjekter, lesekampanjer, rollespill, høytlesingsstunder, lesegrupper, arrangementer for mennesker med ulike utfordringer, og samarbeidstiltak på tvers av helsestasjoner, barnehager, skoler og frivillig sektor.

Her oppsummeres hvordan midlene fra Nasjonalbiblioteket har blitt brukt, og hva slags tiltak som har blitt gjennomført.

2. Oversikt over tiltakstyper

Folkebibliotekene valgte tiltak de ønsket å gjennomføre fra en meny fylkesbiblioteket utarbeidet i samråd med bibliotekene. De valgte tiltakene skulle være nye for biblioteket, og bibliotekene har hatt frihet til å tilpasse tiltakene til lokale forhold. Bibliotekene kunne søke på et antall dagsverk i ett eller flere tiltak.

Prosjektet har utløst aktivitet i følgende hovedkategorier:

2.1 Tidlig innsats og småbarnstilbud

- Bokstart / gavebøker
- Tøyveskebibliotek i barnehager
- Barseltreff og babysang
- Informasjons- og lesestunder i samarbeid med helsestasjon
- Møter med foreldre om språkutvikling

2.2 Lesekampanjer og litteraturfremmende tiltak

- Lokale lesekampanjer (Vinterles, bibliotekvenn, lesebingo)
- Lesefellesskap / Shared Reading
- Strikk & lytt / Lytt og les

- Kreativt verksted for ungdom

2.3 Formidling og arrangementer i og utenfor biblioteket

- Familietreff og temadager
- Popup-bibliotek, stands og arrangement ute i lokalsamfunnet
- Rollespillarrangement for barn og voksne
- Litterære arrangement og forfattermøter

2.4 Digital formidling

- Produksjon av digitalt innhold (videoer, kampanjer, sosiale medier)
- Digital bokbingo
- Digitalt foredrag/streaming i samarbeid med SeniorUni og Bibliotek24
- Formidling av digitale tjenester (Bookbites, filmstrømming m.m.)

2.5 Tilbud for mennesker med ulike utfordringer

- Lesestunder og lesesirkler for mennesker med demens
- Formidling til mennesker med psykiske utfordringer
- Tiltak i samarbeid med frivillighetstjenester og helse
- Dysleksi-dag og temamøter for foreldre/pedagoger

3. Sentrale resultater

Aktiv formidling har gitt gode resultater for bibliotek i Innlandet. Satsingen har særlig styrket arbeidet med tidlig innsats for språk og lesing, der Bokstart, tøyveskebibliotek og samarbeid med helsestasjonene har gitt økt kontakt med småbarnsforeldre. Dette har bidratt til større bevissthet om betydningen av høytlesing og språkutvikling, samtidig som bibliotekene har fått en mer synlig rolle i oppvekstsektoren.

Familietreff, barseltreff og andre lavterskeltilbud har etablert nye møteplasser for foreldre og barn, og flere bibliotek rapporterer at de når familier som ikke tidligere har vært aktive brukere. Lesefellesskap og Shared Reading har vist seg å være populære og inkluderende tilbud som bidrar til økt engasjement rundt litteratur, og som skaper trygge sosiale arenaer for voksne og unge.

Tiltak utenfor bibliotekets lokaler – som popup-bibliotek, stands på festivaler og samarbeid med lokale møteplasser – har gitt bibliotekene større synlighet og ført til nye lånere og kontakter i lokalsamfunnet. I tillegg har digital formidling, som produksjon av videoer, digitale kampanjer og bokbingo, gitt både kompetanseløft og varige formidlingsressurser som kan brukes i flere år. Samlet viser prosjektet en stor bredde i aktiviteter og en tydelig styrking av bibliotekets rolle som formidler, møteplass og samfunnsaktør.

4. Samarbeid og partnerskap

Bibliotekene har samarbeidet med helsestasjoner, barnehager, skoler, frivilligsentraler, helse- og kulturaktører og lokale lag og foreninger. Samarbeidene har vært en nøkkelfaktor for å lykkes, og bidrar til varige strukturer i kommunen.

Det var en ambisjon i prosjektet å ha samarbeid mellom bibliotekene som arbeidet med like eller tilsvarende tiltak. Vi har gitt mulighet for dette, men ikke tatt initiativ til nettverk. Det kan være et framtidig utviklingsområde. Fylkesbiblioteket tilbyr fra før digitale nettverksmøter for leseledere, lesersørvis og barne- og ungdomsbibliotekarere, som er relevante for deltagende bibliotek.

Fylkesbiblioteket har tilpasset sitt fysiske kurstilbud til tiltakene i prosjektet, og gitt mulighet til

kompetanseheving til flere enn deltagerne i prosjektet. Vi har også hatt en stor satsing på leselyst for de minste og arrangert fagdager for ansatte i bibliotek, barnehager, PPT og helsestasjoner. Fagdage har vært arrangert seks steder i fylket, og lokale eksempler på samarbeid har vært trukket fram. Flere av disse eksemplene har vært en del av Aktiv formidling-prosjektet.

5. Erfaringer

Erfaringene fra prosjektet viser at tiltak med lav terskel og tydelig målgruppe gir best gjennomslag. Bibliotekene erfarte at enkle konsepter – som familietreff, lesestunder og åpne møteplasser – ofte fungerer svært godt når de gjentas jevnlig og er lett gjenkjennelige for publikum. Samarbeid med helsestasjoner, barnehager, skoler og frivillige instanser har vært avgjørende for å nå nye målgrupper, og flere bibliotek påpeker at slik samhandling gjør tilbudene både mer robuste og mer bærekraftige.

Samtidig viser erfaringene at digital formidling krever mer tid og forberedelse enn antatt. Utvikling av visuelt og engasjerende materiell – som videoer og kampanjer for sosiale medier – fordrer teknisk kompetanse og god planlegging. Flere bibliotek peker også på at det kan ta tid å etablere et stabilt publikum for nye tiltak, særlig når tilbudene retter seg mot grupper som ikke tidligere har brukt biblioteket jevnlig. I noen tilfeller har sykdom, bemanningsutfordringer og uforutsette hendelser påvirket fremdriften.

Til tross for disse utfordringene fremhever bibliotekene at prosjektet har gitt viktig kompetanseutvikling, styrket formidlingsarbeidet og skapt varige strukturer for videre aktivitet. Prosjektperioden har vist at målrettet satsing, kombinert med samarbeid og fleksibilitet, gir stor effekt og legger grunnlag for et relevant og tilgjengelig bibliotektilbud i framtiden.

6. Videreføring

Nesten alle bibliotek rapporterer at tiltakene videreføres, enten som faste tjenester eller som årlige kampanjer. Dette gjelder særlig:

- Bokstart
- tøyveskebibliotek
- lesefellesskap
- lokale lesekampanjer
- familietreff og barseltreff
- digital formidling
- formidling for mennesker med utfordringer

Prosjektet har gitt et varig løft, styrket kompetanse og etablert strukturer som videreføres.

7. Oppsummering

Prosjektet Aktiv formidling har:

- skapt en bred og mangfoldig portefølje av aktiviteter
- nådd et bredt spekter av målgrupper
- styrket samarbeid på tvers av kommune- og sektorskiller
- bidratt til økt synlighet og relevans for folkebibliotekene
- utviklet bærekraftige tiltak som videreføres i ordinær drift

Midlene fra Nasjonalbiblioteket har gitt viktig handlingsrom, særlig for små bibliotek med begrensede ressurser. Bibliotekene har brukt støtten godt, og resultatet er et varig kvalitetsløft for aktiv formidling i hele fylket.

Regnskap

- [Budsjett og regnskap- Aktiv formidling 2024-2025 underskrevet.pdf.pdf](#)
- [Revisjonsrapport Aktiv formidling.pdf](#)

Vedlegg
